

ההערכה מקדימה והיערכות מצומצמת בצל משבר הקורונה - בריטניה

הסיכון למגפה עולמית הועלה על ידי קהילות מודיעיניות ברחבי העולם כבר לפני מספר שנים, ובאופן גובר ערב התפרצות המגפה. למרות הערכת המודיעין המקדימה, נראה כי בפועל המדינות לא נערכו בהתאם להתמודדות עם המשבר. מלבד ארה"ב, בה מתמקד מירב השיח בנושא, גם בבריטניה נראית מגמה דומה:

בבריטניה, אף על פי שהסיכון למגיפה עולמית הועלה על ידי גורמים רשמיים בבריטניה מספר פעמים בעשור האחרון, בפועל נראה כי לא בוצע תכנון שיטתי או איסוף מודיעיני משמעותי סביב משברי בריאות בקרב קהילת המודיעין הבריטית. במסגרת אסטרטגיית הביטחון הלאומית של בריטניה (National Security Strategy and Strategic Defense and Security Review), שהתפרסמה ב-2015, מגיפה בינלאומית סווגה כסיכון ביטחון לאומי ברמה 1 (Tier 1), כלומר, כאיום בסיכון גבוה ובסבירות גבוהה להתרחשות ב-5 השנים הקרובות. סיכון זה נכלל ברשימה ביחד עם טרור, סייבר, סכסוכים צבאיים בינ"ל, חוסר יציבות במדינות מעבר לים ומפגעי טבע.¹ גם בסקירת יכולות הביטחון הלאומי של בריטניה לשנת 2018, שהינה מסמך שנועד לתמוך ביישום אסטרטגיית הביטחון הלאומית, מצוין כי גובר הסיכוי להתפרצות של מגיפה בבריטניה.²

לצד מסמכים אלה, ב-2017 פרסם הקבינט הבריטי את מרשם הסיכונים הלאומי לשעת חירום אזרחית (National Risk Register of Civil Emergencies), אשר במסגרתו נסקרו הסיכונים המרכזיים לחסינות האזרחית שיש להם פוטנציאל לגרום לשיבוש משמעותי בבריטניה בשנים הקרובות. אחד הסיכונים המרכזיים נוגע למחלות ומגיפות, כאשר ההערכה היא כי קיימת סבירות גבוהה להופעה של מגפת שפעת או מחלה זיהומית אחרת בטווח הזמן הקרוב. לפי המרשם, ההשלכות הצפויות במקרה של התפשטות מגיפה הן: עד 50% מאוכלוסיית בריטניה תחוה תסמינים, מה שעלול להוביל לבין 20 אלף ל-750 אלף הרוגים ורמות גבוהות של היעדרות מהעבודה; פגיעה בשירותים הכרחיים, במיוחד בחינוך ובבריאות; ופגיעה כלכלית קשה.³

חרף ההערכות, לא נראתה בקרב קהילת המודיעין הבריטית היערכות ונקיטת פעולות משמעותיות בנושא. בתוך כך, אין שום עדות לכך שסוכנויות המודיעין של בריטניה העבירו מידע התרעתי לממשלת בריטניה בדבר הסכנות הטמונות בהתפשטות נגיף הקורונה. בנוסף, אף על פי שלראשי ה-MI5, שירות המודיעין לביטחון פנים של בריטניה, וה-MI6, שירות מודיעין החוץ, יש מושב בוועדה של ממשלת בריטניה הנוגעת לטיפול בנגיף הקורונה, הידועה כוועדת COBRA, לא ברור איזה

HM Government. (2015). *National Security Strategy and Strategic Defense and Security Review 2015*.¹ Retrieved April 9, 2020, from: <https://bit.ly/2t63KbC>.

HM Government. (2018). *National Security Capability Review*. Retrieved April 9, 2020, from: <https://bit.ly/37bwRsG>.

Cabinet Office. (2017). *National Risk Register of Civil Emergencies*. Retrieved April 9, 2020, from: <https://bit.ly/2XypJFp>.

תפקיד הם ממלאים במסגרת קביעת מדיניות הממשלה. באופן פרטני יותר בנוגע לכל אחד מארגוני המודיעין בבריטניה.⁴

המרכז הלאומי לאבטחת סייבר (NCSC) שנמצא תחת ארגון המודיעין GCHQ (מטה התקשורת הממשלתי) והוקם ב-2016, ביצע את ההתערבות הציבורית היחידה עד כה על ידי סוכנות מודיעין בריטית בנושא הקורונה. המרכז הוציא אזהרה רשמית כי מגוון מתקפות סייבר מבוצעות בתקופה זו תוך ניצול מצב החירום. אומנם אין עדות כי ה-GCHQ הקים מחלקה ייעודית העוסקת במקרי חירום רפואיים, אך הארגון היה פעיל במעקב אחר הציבור בבריטניה ובמעקב אחר פעולות סייבר פוגעניות.⁵

Kennard, M. (March 24, 2020). British Security Services Have Ignored Global Health Pandemics – The UK's Biggest Threat. *Daily Maverick*. Retrieved April 9, 2020, from: <https://bit.ly/2xj7zfZ>.
Kennard, M. (March 24, 2020).⁵